

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ



**КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ПАРАЗИТОЦЕНОЛОГІЇ З МЕТОЮ  
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОБ'ЄКТІВ ГУМАННОЇ, ВЕТЕРИНАРНОЇ  
МЕДИЦИНИ І ЗАГАЛЬНОЇ БІОЛОГІЇ**

Тези доповідей II конференції Міжнародної асоціації паразитологів,  
присвяченої 25- річниці парадигмальної науки паразитології

7-10 жовтня 2003 року

Луганськ – 2003

З метою визначення шляхів передачі збудників гельмінтозів нами проведені гельмінтокопроскопічні обстеження проб навколишнього середовища, взятих з місць утримання та вигулів собак. Одержані результати досліджень 112 проб показали, що проби піску, взяті з пісочниць, дитячих майданчиків біля будинків в мікрорайонах, проби землі та трави, взяті в парках і скверах, де вигулюють собак і котів жителі міста Харкова, а також взяті на дресировальних майданчиках, уражені інвазійними елементами на 85-87%. А в пробах землі, відібраних у вольєрах, де собаки розплідника знаходяться більшу частину доби в теплому пору року, виявлено 79% уражених, причому яйця нематод у 74,5%, цестод 25,5%, найменшу кількість інвазійних елементів складають трихуриси – 1,6%. Із цестод дипілідіозні елементи виявлені у 20,5% проб, теніозні – у 4,9%.

Аналогічними дослідженнями, проведеними у Донецьку, виявлено, що в пробах землі, піску, трави, взятих в місцях вигулів собак і котів у всіх мікрорайонах, виявлено 77,5% інвазійних елементів нематод і 29,5% цестод. Із нематод 45% складають токсокари, 18% токскариси, 9,2% унцинарії, 3,1% анкілостоми, 1,4% трихуриси. Із цестод дипілідії виявлені у 21,2%, теніози у 5,1% дослідних проб.

Таким чином, навколишнє середовище в значній мірі забруднене інвазійними елементами, які представляють загрозу ураження як тварин, так і людей, особливо дітей.

УДК 619:616. 995. 132:615. 284:[636. 1:612. 017. 1

### **АНТИГЕЛЬМІНТНА ЕФЕКТИВНІСТЬ УНІВЕРМУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ ПРИРОДНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ КОНЕЙ ПРИ ЗМІШАНИХ КИШКОВИХ НЕМАТОДОЗАХ**

**Шмаюн С.С., Антіпов А.А., Тарасевич В.Л., Саморай М.М.**

Білоцерківський державний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

Мета роботи – вивчення антигельмінтної ефективності універму при змішаних шлунково-кишкових гельмінтозах коней та дослідження патогенетичних механізмів його впливу на організм інвазованих тварин.

Дослідження проводили в господарстві ВСАТ “Русь” Золотоніського району Черкаської області, на конєфермі якого утримується 218 голів коней різного віку. У дослідах були використані коні-аналоги 1,5-річного віку, спонтанно інвазовані параскаридами і стронгілідами. Для вивчення антигельмінтної ефективності універму за принципом аналогів сформували 2 групи тварин по 5 голів у кожній. Коням контрольної групи антигельмінтиків не вводили; дослідним тваринам давали універм у дозі 2,5 г/50 кг маси тіла дворазово (1 г універму містить 2 мг аверсектину С).

З метою вивчення патогенетичних механізмів впливу універму на організм інвазованих коней були використані гематологічні та імунологічні методи оцінки: підрахунок лейкоцитів, виведення лейкоформули; визначення відносної кількості розеткотвірних Т-лімфоцитів (Е-РУК), активних Т-лімфоцитів (ЕА-РУК), В-лімфоцитів (ЕАС-РУК); фагоцитарної (ФА), лізоцимної (ЛА) та бактерицидної (БА) активностей крові. Дослідження проводили на 10-й, 20-й і 30-й день після дегельмінтизації.

Встановлено, що після 10-го і 20-го дня дегельмінтизації вірогідної різниці між кількістю лейкоцитів у піддослідних тварин не відмічалось, за виключенням 30-го дня, коли кількість лейкоцитів у тварин дослідної групи була вірогідно нижчою, ніж у контролі.

Введення коням універму зумовило вірогідне підвищення кількості паличкоядерних нейтрофілів крові (20-й і 30-й день) і водночас зниження сегментоядерних нейтрофілів (20-й і 30-й день,  $P < 0,05$ ). Введення антигельмінтика вірогідно не вплинуло на кількість еозинофілів крові – їх кількість була в межах фізіологічної норми. Отже універм не проявляє алергічних властивостей. Останній феномен у використанні даної схеми лікування свідчить про те, що вона не тільки не сприяє алергізації інвазованого організму, а, навпаки, ліквідує еозинофілію, яка виникає на фоні гельмінтозних захворювань.

Дегельмінтизація універмом супроводжувалася підвищенням кількості лімфоцитів протягом періоду досліджень та вірогідними змінами моноцитів (10-й день).

При вивченні рівня Т-лімфоцитів та активних Т-лімфоцитів крові коней, які отримували універм, відмічали вірогідне зниження розеткотвірної здатності цих клітин на 10-й, 20-й і 30-й день досліджень. Введення препарату викликало зміни у В-системі лімфоцитів, а саме вірогідне зниження їх активності протягом 10-го, 20-го і 30-го днів дегельмінтизації ( $P < 0,05$ ).

У дегельмінтизованих коней спостерігалось підвищенням фагоцитарної активності нейтрофілів на 10-й і 20-й день ( $P < 0,05$ ), після чого на 30-й день її показник знизився і був нижчим, ніж у контролі.

Введення універму викликало підвищення бактерицидної і лізоцимної активності крові на 10-й і 20-й день ( $P < 0,05$ ), а також зумовило її зниження на 30-й день.

Таким чином, антигельмінтик універм має виражену антигельмінтну ефективність, але є імунодепресантом. Тому рекомендується витримувати інтервали між наступними дегельмінтизаціями коней.